

KULTURMØDET MELLE DANMARK OG GRØNLAND

PSYKOLOGI C/B

LÆRERVEJLEDNING

INDHOLD

INTRODUKTION TIL LÆRERVEJLEDNINGEN.....	4
Formål og kernestof.....	4
Grønland i fokus.....	5
Undervisningsforløbet opbygning.....	5
Ressourcerummet.....	5
MODUL 1: GRUPPER OG INTERGRUPPEKONFLIKTER.....	6
Arbejdsspørgsmål.....	6
Teori.....	6
Lektie.....	6
Materiale til modulet.....	7
Forslag til modulets forløb.....	7
MODUL 2: INTERGRUPPEKONFLIKTER.....	8
Arbejdsspørgsmål.....	8
Teori.....	8
Lektie.....	8
Materiale til modulet.....	9
Forslag til modulets forløb.....	9
MODUL 3: KULTURMØDER OG FORDOMME.....	10
Arbejdsspørgsmål.....	10
Teori.....	10
Lektie.....	10
Materiale til modulet.....	11

Forslag til modulets forløb.....	11
MODUL 4: KULTURMØDET MELLE M GRØNLAND OG DANMARK.....	12
Arbejdsspørgsmål.....	12
Teori.....	12
Lektie.....	12
Materiale til modulet.....	12
Forslag til modulets forløb.....	13
MODUL 5: EN TOKULTUREL LIVSFORM.....	14
Arbejdsspørgsmål.....	14
Teori.....	14
Lektie.....	14
Materiale til modulet.....	14
Forslag til modulets forløb.....	15
LITTERATURLISTE.....	17

INTRODUKTION TIL LÆRERVEJLEDNINGEN

Kære lærer.

Du sidder med Operation Dagsværks undervisningsmateriale om socialpsykologi med fokus på kulturmødet mellem Danmark og Grønland. Dette materiale er produceret af Operation Dagsværk som en del af årets oplysningskampagne. I 2018 samler eleverne på ungdomsuddannelserne ind til et projekt til fordel for unge i Grønland. Der er blevet produceret seks undervisningsmaterialer der ser nærmere på Grønland med forskellige faglige vinkler, i fagene dansk, naturgeografi, historie, psykologi og samfundsfag. Ved at inddrage dette undervisningsmateriale, kan du bidrage til at eleverne tager del i et nyt dansk-grønlandsk kapitel samt at de kan træffe et oplyst valg om deres deltagelse på Dagsværkdagen d. 7. november 2018.

Denne lærervejledning giver dig øvelser, materialer, inspiration eller hele den færdige pakke til et undervisningsforløb i psykologi. Lærervejledningen er bygget op som en forløbsplan. Læs mere herunder om det kernestof, som materialet dækker, og hvor du kan finde de øvrige materialer, der er henvist til i lærervejledningen.

FORMÅL OG KERNESTOF

Undervisningsmaterialets kernestofområde er socialpsykologi. Eleverne vil få kendskab til menneskets sociale adfærd og de gruppepsykologiske processer samt lære om stereotyper, fordomme og diskrimination med udgangspunkt i forholdet mellem Grønland og Danmark.

Eleverne vil herunder også få kendskab til teorien om kulturmøder og kulturforskelle. Ved at arbejde med kernestofområdets teorier og begreber koblet op på aktuelle problemstillinger er hensigten, at eleverne, ud over at tilegne sig viden inden for socialpsykologiens teorier og begreber, også tilegner sig kompetencer til at kunne sætte denne viden i perspektiv. Dette undervisningsmateriale vil give eleverne kendskab til følgende:

- Menneskets sociale adfærd i en gruppe.
- Intergruppekonflikter med fokus på den realistiske konfliktteori og den sociale identitetsteori.
- Kulturmøder og kulturforskelle.
- Stereotyper og fordomme.

GRØNLAND I FOKUS

Grønland og Danmark har et forhold til hinanden, der er præget af, at Grønland var en dansk koloni indtil 1953. Dette har skabt et skævt forhold mellem Grønland og Danmark på flere måder, og samtidig også et forhold, der er præget af en stor uvidenhed.

Det skaber fordomme og stereotyper - især fra dansk side. Samtidig har Danmark også efterladt et aftryk i Grønland i form af blandt andet sprog og kultur. Blandingen af den danske og grønlandske kultur, samt det, at mange grønlandere bliver nødt til at flytte til Danmark for at tage en uddannelse, skaber mange grønlandske unge, der lever en tokulturel livsform. Forholdet mellem Grønland og Danmark er relevant for os alle og er oplagt til at dykke ned i socialpsykologien. Derudover er det en unik mulighed for at modvirke de eksisterende fordomme.

UNDERVISNINGSFORLØBET OPBYGNING

Forløbet består af fem moduler af 90 minutter. Hvert modul tager udgangspunkt i kernestoffets teori og begreber suppleret med relevant materiale om og fra Grønland. Undervisningsmaterialet kan både bruges på C og B niveau. De forskellige moduler kan anvendes alene, men forløbet er opbygget således, at rækkefølgen på modulerne supplerer hinanden i forhold til viden, materiale og tema.

Undervisningsforløbet er opbygget således, at hvert modul har en introduktion, hvor formålet med modulet er beskrevet. Derefter er der opsat nogle arbejdsspørgsmål, som forklarer hvilke tematikker, eleverne får kendskab til med modulets materiale, teori og øvelser. Hvert modul har ligeledes en beskrivelse af de begreber og teorier, som modulet tager udgangspunkt i, og disse begreber vil ofte være en del af lektien. I dette undervisningsmateriale er der givet et forslag til hvilke grundbøger, der kan anvendes til at finde den relevante teori, men læreren har også mulighed for at finde den relevante teori i andre grundbøger eller på internetplatforme. Den grundbog, som forløbet tager udgangspunkt i, er:

- Larsen, Ole Schultz: *Psykologiens veje*. 2. udg. Systime, 2015.

RESSOURCERUMMET

I ressourcerummet på Operation Dagsværks hjemmeside (od.dk) kan du finde og downloade de dokumenter, som passer til de enkelte moduler. Selvom materialerne er henvendt til dette undervisningsforløb, kan de sagtens blive brugt eksternt i anden undervisning. I ressourcerummet findes ligeledes supplerende materiale til hvert modul både i form af links til bøger og sider, som er frit tilgængeligt på nettet.

MODUL 1: GRUPPER OG INTERGRUPPEKONFLIKTER

Eleverne vil i dette modul tilegne sig viden om menneskets sociale adfærd i grupper. Derudover skal de forstå hvorfor intergruppekonflikter opstår samt relevante teorier.

Eleverne vil blive introduceret til meget teori i dette modul. I næste modul introduceres der ikke ny teori, men eleverne får lov til at arbejde videre med teorien fra dette modul.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- Hvad er en gruppe, og hvilke typer af grupper findes der?
- Hvad kendetegner den realistiske konfliktteori?
- Hvad kendetegner den sociale identitetsteori?
- Hvordan den sociale identitetsteori bruges til at forstå eksperimentet i "A Class Divided"?

TEORI

- Primær- og sekundærgrupper.
- Formelle og uformelle grupper.
- Indgrupper og udgrupper.
- Den realistiske konfliktteori.
- Den sociale identitetsteori.
- Den sociale identitetsteori i praksis.

LEKTIE

Eleverne skal på forhånd læse om grupper og intergruppekonflikter i "Psykologiens veje".

De læser s. 341 +344-346 + 354-358 i "Psykologiens veje", samt besvarer "Spørgsmål til grupper og intergruppekonflikter" i arbejdshæftet.

MATERIALE TIL MODULET

- "Begrebskort." (Arbejdshæftet)
- "Spørgsmål til "A Class Divided"". (Arbejdshæftet)
- "Spørgsmål til grupper og intergruppekonflikter". (Arbejdshæftet)
- Link 1) "A Class Divided". I skal se de første 17 minutter.
<https://www.pbs.org/wgbh/frontline/film/class-divided/>

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

1. Kort gennemgang af lektien på tavlen, med fokus på teori om grupper. Læreren introducerer begrebskortene i arbejdshæftet. Eleverne får tid til at udfylde afsnittene "Grupper og Intergruppekonflikter" senere i modulet, men de kan skrive noter til det løbende.
2. Eleverne bliver delt ud i par, der sammen skal forklare indgrupper og udgrupper. De skal reflektere over, hvor de møder indgrupper og udgrupper i deres hverdag.
3. Læreren introducerer den realistiske konfliktteori samt den sociale identitetsteori.
4. Eleverne skal forklare, hvad den realistiske konfliktteori og den sociale identitetsteori går ud på. Læreren inddeler eleverne i par, der sammen skal svare på "Spørgsmål til grupper og intergruppekonflikter", hvis ikke det er gjort hjemmefra. Derefter udfylder de begrebskort om "Intergruppekonflikter".
5. Se filmen "A Class Divided". (link 1).
6. Eleverne svarer på spørgsmålene om filmen og udfylder afsnittene "Grupper og Intergruppekonflikter" begrebskortene i arbejdshæftet.
7. Opsamling på filmen og spørgsmålene.

MODUL 2: INTERGRUPPEKONFLIKTER

Eleverne skal i dette modul bruge teorien fra forrige modul i praksis med udgangspunkt i forholdet mellem Danmark og Grønland.

ARBEJDS SPØRGSMÅL

- Hvordan kan forholdet mellem Grønland og Danmark beskrives ved hjælp af begreberne indgrupper og udgrupper?
- Hvordan kan forholdet mellem Grønland og Danmark ses som en intergruppekoniikt, der er opstået ud fra den realistiske konfliktteori?
- Hvordan kan forholdet mellem Grønland og Danmark ses som en intergruppekoniikt, der er opstået ud fra den sociale identitetsteori?

TEORI

- Indgrupper og udgrupper.
- Den realistiske konfliktteori.
- Den sociale identitetsteori.
- Den sociale identitetsteori i praksis.

LEKTIE

Eleverne skal udfylde begrebskortene om "Grupper og Intergruppekoniikter" hvis de ikke blev færdige i sidste modul.

MATERIALE TIL MODULET

- "Opgaver til Eksperimentet". (Ressourcerummet)
- "Kritik af Eksperimentet". (Arbejdshæftet)
- Link 2) Filmen "Eksperimentet". Den skildrer forholdet mellem Grønland og Danmark ret godt, men der er også nogle ting, man senere har fundet ud af ikke er helt historisk korrekte.
<https://fjernleje.filmstriben.dk/film/2883769000/eksperimentet>
- Link 3) Artikel om Eksperimentet.
<https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2010/09/gjorde-nation-fortraed>

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

1. Eleverne bliver inddelt i fem grupper, de skal arbejde med, i næste modul. De får udleveret "Opgaver til Eksperimentet" (se materialer). Eleverne skal kun forholde sig til "Spørgsmål der skal besvares, mens i ser "Eksperimentet"".
 - a) Hvordan kan forholdet mellem Grønland og Danmark forklares med begreberne indgrupper og udgrupper?
 - b) Hvordan kan forholdet mellem Grønland og Danmark ses som en intergruppekoniikt, der er opstået ud fra den realistiske konfliktteori?
 - c) Hvordan kan forholdet mellem Grønland og Danmark ses som en intergruppekoniikt, der er opstået ud fra den sociale identitetsteori?
 - d) Hvordan kan forholdet mellem Grønland og Danmark forklares ud fra et etnocentrisk synspunkt og et kulturrelativistisk synspunkt?
 - e) Hvordan kan begreberne, minoritet og majoritet forklares, med fokus på forholdet mellem Grønland og Danmark? (Teori introduceres i næste modul)
2. Eleverne læser afsnittet "Kritik af eksperimentet" i arbejdshæftet.
3. Eleverne ser filmen "Eksperimentet" (link 2).

MODUL 3: KULTURMØDER OG FORDOMME

Eleverne skal i dette modul tilegne sig viden om kulturmøder og kulturforskelle, med fokus på at forstå begreberne ethnocentrisme og kulturrelativisme. De tager udgangspunkt i filmen Eksperimentet.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- Hvad dækker begrebet ethnocentrisme over?
- Hvad dækker begrebet kulturrelativistisk over?
- Hvad er forholdet mellem en minoritetsgruppe og en majoritetsgruppe?

TEORI

- Kulturmøder.
- Ethnocentrisme og kulturrelativisme.
- Minoriteter og majoriteter.

LEKTIE

Eleverne skal på forhånd læse om kulturmøder. De skal læse s. 377-380 i "Psykologiens veje". De skal ikke læse afsnittet om "Kulturmøder i homogene og heterogene samfund". Derudover skal de læse artiklen om "Eksperimentet" (link 3).

MATERIALE TIL MODULET

- "Match med partner". (Ressourcerummet)
- "Analyse af Eksperimentet". (Arbejdshæftet)
- Link 3) Artikel om "Eksperimentet".

<https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2010/09/gjorde-nation-fortraed>

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

1. Læreren laver en kort opsamling om lektien til i dag. Derefter laver eleverne en øvelse, hvor de reflekterer over, hvornår de har haft en etnocentrisk tilgang, og hvornår de har haft en kulturrelativistisk tilgang - og hvilken betydning det havde for situationen.
2. Eleverne laver match med partner øvelse. (Se vejledning under materialer).
3. Eleverne arbejder i grupperne fra forrige modul, hvor de skal besvare spørgsmålene "Opgaver til Eksperimentet". De skal lave en præsentation på fem minutter.
4. Eleverne fremlægger deres præsentationer for resten af klassen eller i matrixgrupper. De andre elever tager noter i arbejdshæftet under "Forholdet mellem Grønland og Danmark". Alle eleverne skal have svaret på hvert spørgsmål med udgangspunkt i de linjer, hver gruppe har formuleret.
5. Hvis der er tid, udfylder eleverne begrebskort om "Kulturmøder".

MODUL 4: KULTURMØDET MELLEML GRØNLAND OG DANMARK

Eleverne skal i dette modul lære om, hvorfor og hvordan fordomme og stereotyper bliver dannet, og hvordan de kan blive modvirket. Eleverne tager her udgangspunkt i fordomme og stereotyper mellem Grønland og Danmark, med fokus på kontaktteorien.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- Hvordan kan fordomme og stereotyper blive modvirket?
- Hvilke former for kulturelle konflikter findes der, og hvad indebærer de?
- Hvordan kan kontaktteorien bruges til at forstå forholdet mellem Danmark og Grønland?

TEORI

- Kontaktteorien.
- Kulturelle konflikter.

LEKTIE

Eleverne skal på forhånd læse om stereotyper og fordomme samt kontaktteorien. De skal læse s. 382-388 i *Psykologiens veje*.

MATERIALE TIL MODULET

- "Spørgsmål om stereotyper og fordomme". (Arbejdshæftet)
- "Forholdet mellem Grønland og Danmark". (Arbejdshæftet)
- Podcasten "Fordomme" produceret af Operation Dagsværk. Denne podcast er stadig under produktion, men bliver lagt op i ressourcerummet inden skolestart 2018. (Ressourcerummet)
- Link 4) Filmen "Forforståelser, Nysgerrighed og Fordomme" (seks minutter lang), som er produceret af Foreningen Grønlandske Børn.

<https://fgb.dk/film/forforstaaelser-nysgerrighed-og-fordomme/>

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

1. Eleverne bliver delt ud i grupper af tre-fire elever, og besvarer *"Spørgsmål om stereotyper og fordomme"* i arbejdshæftet med fokus på også at udfylde begrebskort.
2. Svarene bliver gennemgået på tavlen.
3. Eleverne hører Operation Dagsværks podcast *"Fordomme"*, som handler om fordomme mellem Grønland og Danmark. Eleverne skriver noter til hvilke fordomme der bliver fortalt om.
4. Derefter ser de filmen *"Forståelser, Nysgerrighed og Fordomme"* (link 4).
5. Eleverne skal nu arbejde med kontaktteorien med fokus på hvorvidt, den kan bruges til at beskrive forholdet mellem Grønland og Danmark. (Dette kan gøres i grupperne eleverne var inddelt i før eller i par). Brug spørgsmålene til *"Forholdet mellem Grønland og Danmark"* i arbejdshæftet.
6. Eleverne svarer på refleksionsspørgsmål i arbejdshæftet.
7. Opsamling i klassen, og diskussion af refleksionsspørgsmål.

MODUL 5: EN TOKULTUREL LIVSFORM

Eleverne skal i dette modul forstå, hvordan det er at leve en tokulturel livsform med udgangspunkt i Grønland og Danmark. Derudover skal eleverne arbejde med, hvordan de kan modvirke fordomme og stereotyper og optimere kulturmødet mellem Grønland og Danmark.

ARBEJDSSPØRGSMÅL

- Hvilke tilpasningsstrategier benytter minoritetsgrupper?
- Hvilke konsekvenser har det for grønlændere, at de er minoritet i Danmark og hvorfor?
- Hvilken form for splittelse kan en tokulturel livsform føre til?

TEORI

- Tokulturel livsform
- Etnicitet og identitet

LEKTIE

Eleverne skal på forhånd læse om en tokulturel livsform og genlæse afsnittet om fordomme og stereotyper. De skal læse s. 389-392 og genlæse s. 379-380 i "Psykologiens veje". Derudover skal eleverne færdiggøre begrebskortene.

MATERIALE TIL MODULET

- "Speeddate et begreb". (Ressourcerummet)
- "Ordforklaringer til Tupilak". (Arbejdshæftet)
- Podcast om kulturmødet mellem Danmark og Grønland som er produceret af Operation Dagsværk. Denne podcast er stadig under produktion, men bliver lagt op i ressourcerummet inden skolestart 2018. (Ressourcerummet)
- Link 5) Musikvideo til "Tupilak" af Josef Tarrak. https://www.youtube.com/watch?v=sd-JcVO_NAA

FORSLAG TIL MODULETS FORLØB

1. Eleverne starter ud med at sidde i par og svare på følgende spørgsmål:
 - a) Hvad vil det sige at leve en tokulturel livsform?
 - b) Hvilke andre tokulturelle livsformer har I stødt på, selv oplevet, eller kender nogen, der har oplevet?
2. Eleverne læser "Ordforklaringer til Tupilak" i arbejdshæftet. De ser musikvideoen til "Tupilak" (link 5).
3. Klassen taler i plenum om, hvordan Josef Tarrak skildrer det at leve en tokulturel livsform.
4. Eleverne hører uddraget af Operation Dagsværks podcast om kulturmødet mellem Danmark og Grønland.
5. Eleverne bliver delt ud i tre grupper, hvor de kreativt skal vise de tre tilpasningsstrategier, en minoritet i Danmark kan bruge. Det kan fx være rollespil, tegning mm. Det viser de for klassen og forklarer kort. Denne øvelse kan udelades, hvis I er presset i forhold til tid.
6. Klassen skal nu arbejde med, hvad der kan gøre kulturmødet mellem grønlændere og danskere bedre. Der laves to kolonner på tavlen:
 1. Hvordan kan fordomme og stereotyper modvirkes?
 2. Hvad kan du gøre for, at kulturmødet bliver bedre mellem Grønland og Danmark?
7. Eleverne skal nu lave en hurtigskrivningsøvelse. Det fungerer bedst, hvis I har post-its, men kan også fungere med kridt eller tusch.
 1. MED POST-IT: Eleverne bliver inddelt i par, som hver får udleveret post-its. Læreren sætter et stopur til tre minutter. Eleverne skal nu sammen skrive svar til første spørgsmål på en post-it. Den ene elev løber op og sætter den på tavlen. Derefter løber eleven tilbage, og eleverne skriver en ny post-it og den anden løber op og sætter den. Sådan skiftes de. Efter de tre minutter er gået, gentages øvelsen med det andet spørgsmål

2. MED KRIDT/TUSCH: Eleverne bliver inddelt i par. Læreren sætter et stopur til tre minutter. Hvert par skal finde på et svar til det første spørgsmål. Den ene elev løber op til tavlen og skriver svaret. Derefter løber eleven tilbage, og parret finder på et nyt svar, og den anden løber op og skriver den. Sådan skiftes de. Efter de tre minutter er gået, gentages øvelsen med det andet spørgsmål.
8. Eleverne udfylder begrebskortene færdigt.
9. Opsamling på modulet. Derefter opsamling på forløbet med fokus på begreberne. Eventuelt en evaluering af forløbet.
10. Hvis der er ekstra tid, kan eleverne speed-date begreber. (Se vejledning under materialer.)

LITTERATURLISTE

FILM

- A Class Divided. 1985. Instruktion: William Peters. Internetadresse: <https://www.pbs.org/wgbh/frontline/film/class-divided/> - Besøgt d. 26.04.2018.
- Eksperimentet. 2010. Instruktion: Louise Friedberg. Internetadresse: <https://fjernleje.filmstriben.dk/film/2883769000/eksperimentet> - Besøgt d. 26.04.2018.
- Forforståelser, Nysgerrighed og Fordomme. Instruktion: Mikisoq H. Lyng. Internetadresse: <https://fgb.dk/film/forforstaaelser-nysgerrighed-og-fordomme/> - Besøgt d. 26.04.2018.
- Tarrak - Tupilak (Official Music Video). Josef Tarrak. 25.04.2017. Internetadresse: https://www.youtube.com/watch?v=sd-JcVO_NAA - Besøgt d. 26.04.2018 (YouTube)

ARTIKEL

- Christian, Monggaard: Man gjorde en nation fortræd. I: Information, 09.09.2010, s. 1-2. Internetadresse: <https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2010/09/gjorde-nation-fortraed> Besøgt d. 26.04.2018.

PODCAST

- Fordomme. Operation Dagsværk. Produceret inden skolestart 2018.
- Kulturmødet mellem Danmark og Grønland (Dette er kun en arbejdstitel). Operation Dagsværk. Produceret inden skolestart 2018.

MATERIALER PRODUCERET AF OPERATION DAGSVÆRK TIL DETTE FORLØB

- Opgaver til "Eksperimentet".
- Match med partner.
- Speeddate et begreb.
- Arbejdshæfte
 - Begrebskort.
 - Spørgsmål til "A Class Divided".
 - Spørgsmål til grupper og intergruppekonflikter.
 - Analyse af "Eksperimentet".
 - Spørgsmål om stereotyper og fordomme.
 - Forholdet mellem Grønland og Danmark.
 - Ordforklaringer til "Tupilak".